

KASSIDE SÜDAMEUSSTÕBI

Millal nakkust kahtlustada?

Kasside südameusstõbi on enamasti asümptomaatiline, kuid võib esineda ka raske hingamisteede haigusena koos hingelduse ja kõhaga. Kliinilised tunnused võivad ilmnedas siis, kui südameussid jõuavad kopsuarteritesse või pärast täiskasvanud parasiitide surma.

Radioloogilised uuringud

- Kasside südameussidele viitavaid radiograafilisi leide võib esineda umbes pooltel nakkuskahtlastel kassidel.
- Rindkere röntgenipilt: fokaalsed ja difuused bronhointerstitsiaalsed mustrid kopsukoos. Kopsuarterite, nii peamiste kopsusagara arterite kui ka perifeerset kopsuarterite laienemine, mida iseloomustab veel arterite kitsenemise puudumine; vahel esineb kaudaalsagara harude looklemine ja kontuuri katkemine. Kopsutüve laienemine võib esineda raske tabandusega kassidel. Südamevari on harva laienenud. Pleura efusiooni esineb harvemini.
- Ehhokardiograafia: võib anda lõpp-diagnoosi kassidel, kes on infitseerunud täiskasvanud südameussidega. Südameusse leitakse peamiselt kopsutüves ja paremas kopsuarteris. Selle uuringu kõrge spetsiifilisus kinnitab südameussinakkuse olemasolu vähemalt viimase 5 kuu jooksul.

Kliinilised tunnused

- Anoreksia
- Letargia
- Kaalukadu
- Köha
- Tahhükardia
- Oksendamise/kõhulahtisus
- Pimedus, krambid
- Äkksurm

Laboratoorne diagnostika

- Mittespetsiifilised hematoloogialeid (eosinofiilia)
- Mikrofilariaid tuvastatakse harva (väga madal tundlikkus)

Haiguse ravi

- Kuna täiskasvanud vormide ravi on seotud suurenenud trombemboolia riskiga ja kasside südameusstõbi võib olla iseparanev, siis on ravi toetav.
- Kopsupõletiku tõttu manustatakse prednisolooni (suukaudselt 2 mg/kg q24h järk-järgult langevas annuses kuni 0,5 mg/kg igal teisel päeval kahe nädala jooksul ning ravi lõpetatakse pärast kahte lisanädalat)
- Kopsupõletiku tõttu manustatakse doksütsükliini (suukaudselt 10 mg/kg q24h kolme nädala jooksul).

Kuidas nakkust kinnitada?

- Knotti meetod: negatiivne mikrofilariate leid ei välista nakkust, kuna neid alati ei esine ("varjatud" nakkus).
- Antigeeni test: täiskasvanud emase ussi antigeen on olemas 6-8 kuud pärast nakatumist. Praeguse põlvkonna südameusside antigeenitestid on peaaegu 100% spetsiifilisusega ning tuvastavad enamuse "varjatud" infektsioonidest, kui on vähemalt üks täiskasvanud emane uss. Valenegatiivsed testitulemused ilmnevad siis, kui infektsioonid on kerged, emased ussid on veel ebaküpsed, esinevad ainult isased ussid ja/või järgitud ei ole testkomplekti juhiseid.

DIROFILARIA IMMITIS

- Kasside südameussitõbe põhjustab filariaalne nematood *Dirofilaria immitis*.
- Kassid on vastuvõtlikud peremehed, kuid täiskasvanud *Dirofilaria immitis*' e infektsiooni suhtes vastupidavamad kui koerad.
- Üldine täiskasvanud usside koguarv on madalam kui koertel, kuid väiksema kehamassi tõttu peetakse nakatunud kasse tugevalt parasiteerituks.
- Vektor-siirutatud ülekanne sääskedega.
- Elutsüklil sisaldab viit vastsestaadiumi.
- Eluiga kaks kuni kolm aastat.
- Endeemiline Lõuna-Euroopas (nt Hispaanias, Prantsusmaal, Itaalias, Kreekas, Türgis).
- Esineb kõikjal, kus on esineb koerte südameusstõbi, kuid on väiksema levimusega (10% koerte levimusest).

Nakatamise vältimine

Igakuine kemoprofülakтика. Antigeenitesti kasutamine tervete kasside sõeluuringuks on ainult sel juhul mõistlik, kui ollakse täielikult teadlik selle piirangutest (vt 1. tabelit). Antikehade või antigeenide seropositiivsus ei välista kemoprofülakтика kasutamist.

- Moksidektiin (toopilisel 1.0 mg/kg, igakuiselt).
- Milbemütsiinoksiim (suukaudselt 2.0 mg/kg, igakuiselt).
- Ivermektiin (suukaudselt 24 µg/kg, igakuiselt).
- Selamektiin (toopilisel 6 mg/kg, igakuiselt).

KASSIDE SÜDAMEUSSTÕBI

Ameerika Südameusside Ühingu ning Euroopa Dirofilarioosi ja Angiostrongüloosi Ühingu (ESDA) diagnostika tõlgendamise tabel

1. tabel. Südameusside diagnoosimise protseduuride ja testide tõlgendamine kassidel

Test	Lühikirjeldus	Tulemus	Tõlgendamine	Piirangud
Antikeha test	Tuvastab kassi poolt toodetud antikehad, mis tekivad vastusena südameusside vastsete esinemisele. Võib nakatumise tuvastada juba 8 nädalat pärast sääse poolt nakkuse ülekandmist	Negatiivne	Madal nakkuskahtluse indeks	Antikehad kinnitavad nakatumist südameusside vastsetega, kuid ei kinnita haiguse põhjust.
		Positiivne	Nakkuskahtluse indeks tõuseb; 50% või enamatel kassidel on kopsuarteri nakatumine; kinnitab et kass on ohus	
Antigeeni test	Tuvastab täiskasvanud emase südameussi või sureva isase (>5) või emase südameussi toodetud antigeeni	Negatiivne	Madal nakkuskahtluse indeks	Harva suudab tuvastada noorvorme või isaste usside nakkust.
		Positiivne	Kinnitab südameusside olemasolu	
Rindkere radiograafia	Tuvastab veresoonte laienemise (põhjustatud noorte usside tekitatud põletikust ja hilisemast hüpertroofiast), kopsu parenhümaalse põletiku ja turse [ainult ägeda respiratoorse distressi sündroomi (ARDS) - sarnase sündroom korral.]	Leiuta	Madal nakkuskahtluse indeks	Radiograafia tunnused on subjektiivsed ja neid mõjutab kliinika ning need võivad olla mööduvad.
		Tunnused vastavad kasside südameusstõvele	Tugevalt laienenud arterid tõstavad nakkuskahtluse indeksit	
Ehokardiograafia	Kui jääb ultraheli uuringu vaatevälja, siis tuvastab täiskasvanud südameussi ehogeense keha mis asub südame paremas kijas või kopsuarteri valendikus	Usse ei ole näha	Nakkuskahtluse indeks on muutuseta	Täpsusastet näib mõjutavat ultraheliarsti kogemust südameusside tuvastamisel ning ultrahelianduri sagedus.
		Ussid on näha	Kinnitab südameusside olemasolu	

Antikeha test

Positiivne test suurendab nakkuskahtluse indeksit;
negatiivne test vähendab nakkuskahtluse indeksit

Antigeeni test

Positiivne test on diagnostiline;
negatiivne test võib olla ebaselge

Radiograafia

Ehokardiograafia

Joonis 5. Kokkuvõtte kasside südameusstõve diagnostikast

FECAVA teabelehtede allalaadimiseks koerte vektorsirutatud haiguste kohta külastage veebisaiti: www.fecava.org
Kõik õigused kaitstud ©Mai 2020.
Kui soovite kasutada seda teabelehte osaliselt või täielikult või kui soovite seda tõlkida, võtke kõigepealt ühendust FECAVAg